

2021-04-14

Ert dnr:
ärendenumret
2020-11116

Sektionen för planering säkerhet och miljö
Johan Gert

MSB

Förslag till nya föreskrifter om kommunala handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) anser att

- handlingsprogrammen behöver vara på en övergripande nivå.
- suicid bör uppmärksammas i handlingsprogrammen.
- beskrivningen av mål, förmåga och verksamhet under höjd beredskap i nuläget inte kan skilja sig från fredstid efter som kommunerna saknar statlig finansiering för dessa uppgifter.
- MSB behöver fortsätta stödja kommunerna i arbetet med handlingsprogrammen och att föreskriften behöver följas upp framöver för att säkerställa att den ger avsedd effekt.

Sveriges Kommuner och Regioners synpunkter

För att handlingsprogrammen ska fungera som politiska styrdokument behöver de vara på övergripande nivå. Det är bra att det framgår i det allmänna rådet till 3 § i föreskriften. Lagens intention om konkretare och mer jämförbara handlingsprogram riskerar medföra att handlingsprogrammen blir detaljerade. Det gäller särskilt för räddningstjänst - förmåga och verksamhet. Där ska förmågan beskrivas för flera olika olyckstyper, i fred och krig och hur förmågan varierar i tid och rum. Redovisningen per olyckstyp, 14 §, bör t.ex. förenklas.

SKR anser att suicid-olyckor och prevention bör uppmärksammas i handlingsprogrammen. Suicid ses som ett psykologiskt olycksfall och förutom att det orsakar mycket lidande i samhället kan det också föranleda räddningsinsatser¹. Räddningstjänstorganisationerna kan ha en viktig roll i det suicidpreventiva arbetet.

Avseende risken för olyckor under höjd beredskap behöver staten ge kommunerna konkret stöd. Det stödet behöver finnas omgående för att kommunerna ska kunna utforma sina handlingsprogram. Vidare saknar kommunerna ännu finansiering och personellt och materiellt stöd från staten för det utökade kommunala ansvaret för räddningstjänst under höjd beredskap. Därför konstaterar SKR att beskrivningen av mål, förmåga och verksamhet under höjd beredskap i nuläget inte kan förväntas skilja

¹ s. 23-24 i Samverkan mellan polis, sjukvård, SOS Alarm och räddningstjänst vid hot om suicid - Ett exempel från Jönköpings län, MSB 0088-09

sig från fredstid. SKR har förståelse för att höjd beredskap behöver finnas med i föreskriften för att den ska vara giltig över längre tid. Men i nuläget behöver det i anslutning till föreskrifterna tydligt framgå vilka särskilda åtgärder kommunerna är skyldig att vidta respektive inte vidta med anledning av räddningstjänst under höjd beredskap.

SKR anser att det har ett stort värde att MSB arbetar tillsammans med kommunerna i framtagandet av föreskrifterna. Det är också bra att MSB tillhandahållit information och stöd så att kommunerna kunnat börja förbereda sina nya handlingsprogram i avvaktan på att föreskrifterna träder i kraft. Den korta tiden till kravet på nya handlingsprogram riskerar dessvärre att påverka kvalitén i handlingsprogrammen.

Det är viktigt att MSB fortsätter att stödja kommunerna i arbetet med handlingsprogrammen. I anslutning till att föreskrifterna fastställs behöver det genomföras informationsinsatser, t.ex. implementeringskonferenser. Det behövs också vägledning om vad som kan vara känsliga uppgifter i handlingsprogrammen och hur de ska hanteras. Stöden behöver återkommande uppdateras och utvecklas utifrån bl a ny statistik, nya risker, erfarenheter från inträffade olyckor, anvisningar för räddningstjänst under höjd beredskap och erfarenheter från handlingsprogrammen och tillsynen av kommunerna.

SKR anser att ändringarna i LSO om handlingsprogram och föreskriften framöver behöver utvärderas för att se om de har gett avsedd effekt. Vid behov behöver föreskrifterna förändras.

Sveriges Kommuner och Regioner

Gunilla Glasare

Ann-Sofie Eriksson